(ZEITUNGSDRUCKSACHE)

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

Ч. 93. Краків, 20. вересня 1940. Рік I.

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7.II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34
Fernsprecher 230-39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот.
чвертьрічно 10 зол. 50 сот.
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Льондон у постійній тривозі

Начальна команда німецької армії подає, що німецьке летунство продовжало свої налети на Анґлію дня 15. ц. м. і в ночі на 16-го без огляду на погані атмосферичні умовини. Зокрема продовжувано налети на Льондон. Боеві літаки заатакували корабельні варстати й пристані у Бромлей, спричинили пожежу в маґазинах ропи.

Водночас збомбардовано пристаневі спорудження в Говрі і Портленді, де вибухли пожежі.

На західньому побережжі Ірляндії, в Шкотії і в Анґлії пощастило затопити 2 кораблі 18.000 тон містоти, два інші кораблі важко ушкоджено. Ескадри боевих літаків бомбардували Ліверпуль і Бірмінґгем.

Анґлійським літакам не пощастило заатакувати столиці Німеччини.

Загальні втрати ворога в дні 15. ц. м. — 77 літаків, німці втратили 43 літаки.

Дня 16 ц. м. з уваги на непригожі атмосферичні умовини діяльність німецького летунства обмежилася до збройних розвідчих летів. У часі тих налетів обкидано бомбами низку летунських майданів в полудневій Анґлії.

В полудне почалися відплатні налети на Льондон, що безупинно тривали до ранку 17. ц. м. Скинено багато бомб, які спричинили багато пожеж.

У повітряних боях зістрілено 4 ворожі літаки. Замітне, що ні в тому дні ні в ночі анґлійські літаки не пробували налетів на Німеччину.

—о—

Італійські війська йдуть вперед

Рим, 17. 9. Начальна команда італійської армії подає, що дня 15. ц. м. італійські війська перейшли кордон Єгипту й зайняли Солюм, притому знищили около 50 ворожих повзів і панцирників. Ворожі відділи, відступаючи, підпалили низку обектів.

Одна італійська ескадра збомбардувала пристань Нельфар на Мальті. Обкинено бомбами летунські ганґари. Ворожі літаки, що намагалися протиділяти, мусіли завернутись. На Середземному Морі італійці затопили вороже підводне судно, а друге важко ушкодили.

У східній Африці італійські літаки збомбардували ворожі обекти в Судані. Ворожа протиакція залишилась без осягів.

Дня 16. ц. м. італійські війська звели в околиці Сіді Барані завзятий бій. Ворожі війська відступають. Бій триває.

—о—

Еспанський міністр у Берліні

Берлін, 18. 9. На запрошення німецького уряду приїхав до Берліна еспанський міністр внутрішних справ Серано Сунер. На залізничому двірці у Берліні привітав еспанського міністра мін. Рібентроп, приявний був і еспанський амбасадор ґен. Еспіноза де Льос Монтерос з членами амбасади й Фаланґи. Прибув на привітання і дипльоматичний представник Італії. Мін. Сунер побуде в Берліні декілька днів.

У второк приняв еспанського міністра канц. Гітлер на авдієнції і відбув із ним довшу розмову. В часі тієї розмови був приявний мін. Рібентроп.

Мін. Рібентроп уладив приняття на честь еспанського гостя, мін. Серана Сунера. У приняттю прийняли участь фельдмаршал Кайтель, мін. Фрік, шеф поліції Гімлер і інші державні достойники.

—о—

Нова Европа

(Від нашого кореспондента).

Рим, у вересні 1940.

Заедно пишеться та говориться про нову Европу і одні розуміють у чому суть нової Европи, інші не спішаться а то й лякаються пізнавати цю нову форму, суть, чи зміст сучасної Европи. Не всі хочуть просто вірити, що демократично-капіталістичний устрій, покищо тільки в Европі, дістав у лоб.

Перший удар по демократичному устроеві принесла світова війна 1914-1918. На сході Европи, як ми вже про це писали в наших попередніх статтях на цих сторінках, приходить до слова комунизм, що весь оперся на — скажімо: гнівливо наперекір сконструований жидівсько - психольоґічній теорії К. Маркса. Теорії, що її так уміло, спокійно і поважно збивае В. Парето, доказуючи її нельоґічність, неточність, незвязаність, розхлябаність. Що ця теорія К. Маркса хибна, то це само таки щоденне життя нам доказуе, включно з останніми змінами в совітському устрою і змінами, яких можна знову сподіватись.

На заході Европи демоплютократичний устрій тримався іще силою інерції. Та постійні потрясення — бойкоти, страйки, фінансові шубравства і крахи — виказували, що цей устрій сильно же підірваний. Ще до того від 1922 р. в Італії володів Мусоліні. Правда, Мусоліні при психольоґії свого населення не міг і не взявсь за рішучі і підставові реформи устрою — економічно соціяльного. Була тут — широка література на ці теми, були й перші сміливіші справи. Та основно-революційних змін економічно-соціяльного характеру тут не було. Про це колись іншим разом.

Капіталістично-демократичний устрій в Европі перший і останній рішучий удар дістае з приходом до влади Адольфа Гітлера. Нац.-соціялізм забрався до підставових устроевих змін у Німеччині. У першу чергу уводиться новий устрій: економічно-соціяльний. Нац.-соціялізм сміло валить по системі, в якій меншість: багатії, капіталісти давили більшість: нарід. Переведено соціяльну справедливість. На місце капіталу — меншини, націонал-соціялізм ставить Працю — Націю!

Націонал-соціялізм, це явище ще й тим чисто европейське, — що як і фашизм — обновив індивідуалізм, поставивши його на прості рейки справедливости в доборі його, індивідуалізму, до адміністрації державою. І демократично-капіталістичний світ виходить із засновку індивідуалізму. Та, що завсіди й уперто твердитимемо, жиди, що — зокрема від французької революції — пролізли в усі ділянки життя европейських держав, а в першу чергу фінанси, преса, здегенерували той індивідуалізм. — Тільки грошовиті, багатії могли — і сьогодні ще можуть у Анґлії, у Злучених Державах П. А. — бути при владі: тільки їм належалась шана.

Ось, із цього становища нової Европи глядимо й на кінець Анґлії. Її упадок, як і

Франції, уже по війні добре позначився. У тому устрою меншість (капіталісти!) постійно втихомирювала більшість (низи, пролетар), що постійно зростала і зростає. Повоєнна культура Англії — література, мистецтво — чорніла від муринів і інших вискоків. Бернард Шов висміював як і висміває звичаї, обичаї Англії — усе те, що колись там так суворо зберігано. Ліппмен проповідує їдкий скептицизм. Усе це говорить уже від кількох років, що Англії сумерк прийшов.

Упадок устрою демоплютократії не зупиниться тільки на Европі, на Англії. Памятаймо, що й Америка має меншість, що давить більшість — нарід. Памятаймо, що пятнадцять міліонів безробітних можуть привести до великих змін і там за океаном. Врешті — Америка завжди йде за Европою: піде й тепер, хоча жидоплютократія кидається так як у лихоманці.

М. Тибрський.

—o—

Затіснення культурних взаємин
між Німеччиною та Італією

Рим, 18. 9. На запрошення італійського міністра національного виховання Ботаї, прибуде цього тижня до Риму німецький міністер державного виховання, д-р Руст.

Відвідини д-ра Руста у Римі мають завдання ще більше затіснити німецько-італійські культурні взаємини та поглибити співпрацю обидвох народів.

В окремому інтерв'ю заявив мін. Ботаї, що традиційну німецько-італійську приязнь підтверджено братерством зброї в сучасній війні проти Англії. Тепер же, коли Німеччина та Італія змагаються за перебудову нової Европи, то ці два народи німецький та італійський мають сповнити преважні завдання.

Королева Олена в Букарешті

Букарешт, 18. 9. До Букарешту вернулася королева-мати Олена, яку населення з вахопленням витало. Королева вернулася до Румунії, щойно тепер, коли її чоловік б. король Карло II, покинув Румунію.

На залізничому двірці привітали королеву король Михайло, прем. Антонеску з членами уряду та патріярхом румун. православної Церкви. Посадник Букарешту традиційним звичаєм підніс королевій хліб і сіль. З двірця переїхала королева поміж шпаліром старшин, леґіонів, урядовців та населення, сидячи поруч свого сина короля Михайла, а супровожав її почет двох відділів кінноти. Патріярх відправив богослужбу в наміренні королевої. Зчерги королева поїхала зі своїм сином, королем Михайлом, на замок, де приймали побажання від представників закордонних держав. Населення довго товпилося біля замку, радіючи з приводу повороту улюбленої королевої.

Перед крізою в югославянському уряді
СПІР ЗА »НУМЕРУС КЛЯВЗУС«. — ЦВЕТКОВІЧ ХОЧЕ КОМПРОМІСУ.

Білгород, 18. 9. Югославянський міністр освіти, д-р Корошец, задумує скласти урядові закон про »нумерус клявзус« для жидів у школах. З того приводу зарисовується в югославянському уряді поважна кріза, бо деякі міністри опрокинуть цей проект закону. Президент Цветковіч і хорватські міністри змагають до того, щоб це питання поладнати компромісово. Зокрема прем. Цветковіч не піддержує в тому випадку ніякої партії, уважаючи цей спір за неабияку притоку для крізи в уряді. Та ледви чи це йому вдасться і кріза неминуче прийде. Д-р Корошец ніяк не хоче зрезиґнувати зі свого протижидівського законопроєкту в югославянському шкільництві.

Коноє про майбутнє Японії
РОЗВЯЗКА ЯПОНСЬКО-КИТАЙСЬКОГО КОНФЛІКТУ ПОСТУПАЄ ВПЕРЕД.

Як уже відомо, в Японії йде праця над перебудовою держави. Князь Коноє виголосив на засіданні уряду промову, в якій торкнувся праці над тією перебудовою. Ціла та праця над перебудовою Японії є у руках князя Коноє. Тому теж князь Коноє підкреслив, що він бачить світле майбутнє Японії. Для добра того майбутнього мусять працювати всі японці. Розвязка китайського конфлікту поступає швидко вперед.

Вся японська преса з притиском підкреслює цю промову премієра, князя Коноє.

Слід ще відмітити, що в Японії зеднались всі релігійні секти в одну орґанізацію.

Горія Сіма провідником Залізної Ґвардії

Букарешт, 18. 9. У Букарешті проголошено комунікат про те, що з Берліна вернулася ґрупа рум. леґіонарів, що вповні солідаризується з провідником Залізної Ґвардії, Горією Сімою. Слід відмітити, що у проводі останнього тижня зарисувалися деякі непорозуміння. Ґрупа активістів заявилася була за Джіороґою. Тепер же і ґен. Антонеску заявився за Горією Сімою.

—o—

Сумерк Льондону

Штокгольм, 18. 9. »Даґенс Ниґетер« в кореспонденції з Льондону пише м. ін., що в пятницю скинено бомби навіть на Даунінґ-Стріт. В пятницю в Льондоні вбито 110 осіб, ранено 260 осіб. Методи німецьких атак змінилися. Німецькі літаки несподівано починають атаку і таксамо несподівано відлітають. В пятницю почався летунський алярм у хвилині, коли робітники та урядовці прибули до праці. Всі кинулися стрімголов до сховів. Населення східніх дільниць харчується виключно консервами, бо брак ґазу внеможливлює варити у ще істнуючих домашніх господарствах.

Ню-Йорк, 18. 9. Американські журналісти описують, що також в суботу рано бомби й шрапнелі літали по цілому Льондоні. Підчас нічних атак ушкоджено оба парляментарні будинки та будинок уряду. Німці заатакували Льондон зі всіх сторін. Три й пів години після заходу сонця центр міста робив враження пекла. Бомби впали також на пресові бюра, на палату льордів і т. д. Вибухли великі пожежі в західній і корабельній дільниці. Почалася евакуація населення Льондону з найбільш зруйнованих дільниць.

Женева, 18. 9. Льондонські кореспонденти пишуть, що кілька міліонів населення Льондону проводить більшість часу в пивницях і сховах. Льондонці не мають змоги варити страву, купувати, йти до праці, спати у своїх ліжках. Найбільше дається відчувати брак найбільш потрібних харчів; важко купити молоко та городовину, значно підскочили ціни мяса й риб. Більшість дільниць Льондону від багатьох днів не має ґазу, електрики й води. Банки й ощадностеві каси виплачують найвище по 10 фунтів на особу, за доляри дають фантастичні суми. Внаслідок бомбардування кілька залізничних шляхів нечинних. Майже чверть міліона населення без даху над головою. Поліція мусіла енергійно виступити проти грабіжників, та в багатьох випадках розстрілювала зловлених підчас грабунку, бо шумовиння використовувало нагоду й кинулося грабувати покинені помешкання.

—o—

ЧИ ЛЬОНДОН ВІДДАДУТЬ?

Ню-Йорк, 18. 9. У Злучених Державах викликала велике враження вступна стаття в „Ню-Йорк Таймсі" про можливість віддання Льондону. Незвичайна інтенсивність німецьких летунських атак може примусити англійський уряд віддати Льондон. Одначе це не буде однозначне з признанням своєї поразки, бо Льондон з хвилиною вибуху війни перестав бути життєвим центром Англії.

—o—

СОВІТСЬКО-ФІНЛЯНДСЬКЕ ПОРОЗУМІННЯ.

Москва, 18. 9. У Москві підписано совітсько-фінляндське порозуміння, щодо залізничої сполуки між обидвома державами. В отій умові зясовано справу залізничої сполуки особових і товарових поїздів. — Крім того узгляднено справу транзиту між Совітами і Швецією через Фінляндію.

—o—

ІНДІЙЦІ НЕ ДОПОМОЖУТЬ АНГЛІЇ.

Ню-Йорк, 18. 9. Американська аґенція подає, що виконний комітет всеіндійської конґресової партії рішив відкликати приречення дане англійському урядові у справі піддержання Англії в теперішній війні. Комітет напятнував Англію за те, що вона втягнула Індію до війни без згоди індійців.

—o—

ВЕЛИЧЕЗНИЙ ДЕФІЦИТ В АНГЛІЇ.

Як повідомляє »Райтер«, податкові вплиби в Англії в тижні до 7. вересня виносили 18,4 міл. фунтів штерл., отже недобір в одній тижні дійшов до суми 54 міл. фунтів штерл.

ЮЛІЯН ТАРНОВИЧ 8*)

20 літ неволі

ЛЕМКІВЩИНА ДАЄ ПРО СЕБЕ ЗНАТИ.

Хто не вродився, не виховався та довше не жив на Лемківщині, цей не може відчути цієї кривди, яка діялася цій нашій землі таки зі сторони тих, що повинні були знати, памятати й навідуватися до своїх братів на заході.

При перегляді української преси першого десятиліття володіння Польщі над Лемківщиною, небагато находимо відомостей в нашій національній пресі про цю нашу країну та її життя. Тяжко зрозуміти, які причини на це склалися. — Або в центрі тодішнього нашого національного життя та національної думки під цю пору не було належного підходу до наших найдалі на захід висунених братів, щоб їх приєднати до спільної мети; — або не находилася така людина - громадянин, що хотіла би цілого себе пожертвувати в імя спільної національної ідеї цих західних наших окраїн з національним пнем.

Хто поносить за це вину, — чи само громадянство Лемківщини, чи може радше наш тодішній центр, не хочемо цього розсуджувати. Одначе всеж таки, якщо Лемківщина спочивала би сном блаженним і не відзивалася би про себе своїми чинами й ділами своїх кращих синів, — можна би припускати, що країна ця так уже сильно загартована віковою боротьбою з польським наступом і сьогодні встоїться перед небезпекою винародовлення. Коли ж бо Лемківщина таки встоялася, це заслуга її самої.

На питання автора цих рядків у 1929 р. в матірному Т-ві „Просвіта": — Що робить „Просвіта" для Лемківщини?— впала відповідь, що „багато робить, бо висилає дарові книжки „бідній" Лемківщині".

Ми бачили та переглядали кожну зокрема, ці книжки. В дарових мандрівних бібліотеках для Лемківщини було багато старих календарів „Сільського Господаря", брошури „Як кувати коня", „Як пересаджувати жито, щоб з одного морга зібрати сто кірців", далі „Боротьба за вогнище української

культури" та між іншими брошура невідомого автора п. н. „Котра релігія найкраща".

Треба було самій Лемківщині голосніше заговорити про свої права. І так зявляється один з кращих синів цієї країни, молодий громадянин, Петро Смереканич, що своїми ревеляційними статтями про Лемківщину в українському тодішньому щоденнику „Новий Час", не тільки що інформує громадянство цілого краю про цю забуту країну, але разом з автором цих рядків робить перші кроки до зреалізування великого чину, а саме до підготови громадянства й чільних національних установ про потребу видавати окремий національний часопис для Лемківщини й про Лемківщину.

Петро Смереканич і автор цих рядків підготовляють велике діло. А саме: їх тіснішa Батьківщина — Лемківщина мусить мати й одержувати свій власний національний часопис. Цю ідею задумують реалізувати завдяки прихильному та жертвенному поставленню себе до національних справ Лемківщини видавця Концерну „Української Преси", громадянина Івана Тиктора. В його видавництві та його засобами виходив перший національний часопис для Лемків-

щини. Про ці справи буде обширніше в чергових розділах.

Поміщується далі ряд статтей про всі відносини на Лемківщині й в „Новому Часі", „Нашому Прапорі" (в цьому часописі було продовж першого півроку 1932 р. поміщено 38 інформативних статтей автора цих рядків про Лемківщину); зокрема національний тижневик „Народня Справа" теж не жалує місця та радо поміщує статті уродженців Лемківщини. Згадані вище часописи були власністю громадянина Івана Тиктора. Крім обох згаданих вище синів Лемківщини, присилали ще свої цінні статті до поміщення в національній пресі: Осип Звірик, (який, до речі, не міг повним іменем і прізвищем підписувати себе тому, що був на учительській посаді, а поляки за дописи до національних часописів та ще до того про потребу розбудження національного життя на Лемківщині, були б його негайно усунули з посади), Михайло Дудра (якого польська влада виселила з Галичини та силою приказала йому виїхати до З. Д. П. Америки як уродженцеві Америки — хоч його рідня в Лемківщині тільки як еміґранти були в Америці) та інші.

При тому доказується в пресі, щоб звернути особливішу увагу наших національних кругів на західні окраїни, а головно на Лемківщину, де орґанізційна сітка „Просвіти" ще дуже слаба, а з другого боку окремі відносини на Лемківщині вимагають незвичайної дбайливості й опіки над цією країною.

В тій цілі поклкується до життя в грудні 1932 р. при Головному Виділі „Просвіти" окрему т. зв. Лемківську Комісію, яка мала взяти на себе обовязок стати на сторожі національних прав Лемківщини та занятися поширенням культурно-освітнього життя в цій країні.

Завдяки енергії голови цієї Комісії, д-рові Маркіянові Дзеровичеві розвинено живу акцію за збіркою відповідної національної книжкової літератури, яку треба дати Лемківщині. Це між іншим теж сталося у відповідь на нашу статтю в „Нашому Прапорі" п. н. „Всюю оставил мя еси?" Одначе про праці Лемківської Комісії ширше згадаємо в чергових розділах.

На велике щастя були на Лемківщині вже також від перших днів Лемківщини під польською кормигою такі люди, що свідомо прийшли в Лемківщину, щоб їй подати сильну руку в змаганнях і протиставленні себе польським завойовницьким плянам. Це були молоді українські священики, в переважаючому числі бувші учасники та старшини з часів наших визвольних національних змагань, які дуже радо йшли на Лемківщину, щоб рятувати цю нашу країну перед загибіллю. Так, як інші громадяни із схід. Галичини, чи це були професори, чи судді, або інші урядовці, вважали свій побут на Лемківщині „карою", — навпаки наші молоді ідейні священики мали собі за честь працювати для національної справи на Лемківщині та для піднесення рідної культури в цій країні. Вони не обмежувалися до самої захристії та до сповнення тільки релігійних потреб населення, але йшли залюбки між нарід і своїм моральним, культурницьким впливом могли чуда творити в лемківських селах.

Візьмемо перший з черги приклад: у закутаному горами й зовсім ще невідомому селі Вислічку к. Романова, — як світ світом, не було ніякого українського товариства, або національної установи. До матірного села Тарнавки приходить в 1926 р. молодий священик, о. Андрій Злупко. Вислічок це дочерне село Тарнавки. Цей ідейний священик - громадянин у скорому часі засновує в селі кооперативу (яка до сьогодні існує) та читальню „Просвіти", кружок „Сільського Господаря", т-во руханково-пожежне „Луг", передплачує для села (зразу своїм коштом) національну пресу, тижневик „Народня Справа", „Бескид" (що пізніше перенався „Український Бескид"), бібліотеку вид. „Просвіти" та „Життя й Знання". Село змінилося до непізнання, радість було зустрічатися з вислічкою молоддю в Романові та зайти з нею в ширшу балачку.

Або ще така подія. Автор цих рядків заснував у свому селі аматорський гурток, щоб виставами зацікавити село та заохотити людей до читання доброї книжки й здобути руками молоді деякі гроші на закупно книжок (бо дарова книжка ніколи не зробить такої роботи, як куплена, та не находить бажаної пошани між читачами!). Що ж, коли виказалося, що третина здібних до відіграння подуманої штуки на сцені ледви вміє читати (а про правильне наголошування слів — шкода мріяти!), а дві третини зовсім неграмотні! Треба було з кожним актором зокрема переробляти його ролю (часу доволі, бо зима в Лемківщині довготривала), але дохід з тої першої вистави дав 76 злотих і 30 сотиків, отже за що квоту

*) Гл. »Кр. В.« чч. 86—92.

зафундували ми собі першу бібліотеку добрих, національних книжок для молоді. За несповна сім років числила вже ця бібліотека пятьсот гарно оправлених книжок, а провід аматор гуртка перейшов з автора цих рядків (унаслідок його відїзду до центру національних праць) у руки найметкішого молодця, який не тільки дбайливо продовжав започатковану культурну роботу в своєму селі та околиці, але ще й по собі настановив гідного наслідника, та самий скочив аж до Миловання, щоб там у сільсько-господарській школі здобути відповідне знання та вернутися потім до рідних гір і тут поділитися з своїми братами культурним здобутком.

Іграшкою було б працювати на Лемківщині на полі культурно-освітнього розвитку. Але ж не забуваймо, що поляки теж опікувалися Лемківщиною, а жид у лемківському селі, якого постійним гостем бував польський поліцай, про все доносив „своїй" владі. Бувало деколи, що ми щойно задумали дещо зробити, а поліцаї вже тягнули нас на допити. Правда, що безуспішні були ці всі переслухання польськими „прждодовнікамі" поліції нашої молоді, одначе — крім інших засадничих причин — мали такі наслідки, що вкінці польська адміністраційна влада заборонила в Лемківщині улаштовувати національні імпрези, порозвязувала всі культурно-освітні та сільсько-господарські клітини (— бо кожне, хочби найневинніше товариство, або установа мало „на целю одерване ченсьці од цалосьці, сепаратистичне донжносьці", або „цехи забурженя безпеченьства й поржондку публічнеґо"). Найголовніше врешті, що наступала на наші пяти й посунулася аж так далеко в своїй ганебній політиці, що намагалася між місцевим населенням Лемківщини творити для себе платних доносчиків і провокаторів. Про це ще в іншому місці згадаємо. Сьогодні зазначимо тільки, що молодь Лемківщини не пішла на їх приману та гарно здала іспит своєї характерности й лицарського духа в мовчанці та послуху до своїх кермових громадян.

Дійшло вже до того, що на жадні імпрези не можна було добитися дозволу. А ми по весняних роботах підготовляли „Невольника" до вистави. Усе йшло найкраще, кожний аматор і дівчата співали як соловейки своєї ролі, коли ж пан староста в Сяноці ані руш не хоче дати нам дозволу на ставлення цієї штуки. Ми ще до того думали в друге село поїхати, щоб і наші сусіди бачили овочі нашої праці. Кінець кінців згодився таки один „референдарж" у сяніцькому старостві дати нам письменну свою згоду, але тільки на чисто релігійні штуки. Ми давали й ставили релігійні вистави вже не від сьогодні й без такого дозволу, але ж „Невольник" не є релігійною театральною штукою. Закон є законом, його треба шанувати; одначе нарід гине в темноті. Журба та ніякої користи з такої великої праці. Тоді вириваємо середину з „Невольника", вшиваємо на всякий випадок в окладинку „Вифлеємський Вертеп" і проголошуємо, що в неділю по Вечірні відбудеться вистава. Розуміється, що „влазда" явилася перша: двох поліцаїв засіло перші крісла. Аматори спантеличені, а нарід суне до каси, аж любо! Саля по береги виповнена, бо вистава з нашими козаками, війна й т. д. манили глядачів. — Як тут з „Невольника" зробити чисто релігійну виставу та співати коляди на Вознесення Господнє? Поліцаї лиш очима водили та приплескували нам, так подобалася їм вистава.

Тоді ми розохочені, поїхали ще в друге село та стіна в стіну біля постерунку ставили вдруге „Невольника" на сцені й заробили круглу сотку злотих. Було нас усіх около 30 люда з фірманами, бо треба було везти з собою й всі куліси та вночі далеко було б пішки до свого села вертатися. Одначе хоч пізніше нипали поліцаї та кожного члена з нашого аматорського гуртка переслухували, нічого путнього не довідалися.

Ми зовсім не мали на думці пропаґувати нелеґальщини, або йти протизаконними виходами, але не було іншого способу вести культурну працю в цих часах під ляцькою кормигою на Лемківщині. До того такі пани старости в одних околицях Лемківщини дозволяли на все, а те саме було зробити в іншій місцевині, то вже звалося протизаконне.

Про це, як молодь Лемківщини горнулася до національної праці, міг би з власного досвіду багато переповісти о. Микола Головач, катехит у Боську, що їздив з своїми аматорами до Сянока й аж до Перемишля. На жаль такі часи не тривали довго, бо Польща на добре завзялася на Лемківщину й хотіла здавити всі прояви національного життя.

Орґанізація адміністраційних курсів

Коли беремося до орґанізації курсу для вишколу чи дошколу адміністраційних урядовців, мусимо поставити собі два питання: 1) з яких місцевостей та з яких станів думаємо рекрутувати учасників курсу; 2) в якому напрямі бажаємо вишколити їх.

Відповідь на перше питання означить форму курсу, відповідь на друґе — його зміст, програму.

Коли думвемо стягнути на курс учасників з ріжних сторін, мусимо його вести дуже інтенсивно; день у день мусить відбуватись як найбільше годин, якнайбільше сконденсованих викладів, щоб якнайскоріше вичерпати програму. Йде про те, щоб не відривати на довший час від варстатів людей, які працюють та не наражувати їх на поважніші кошти. Безробітні мусять творити головну частину учасників такого курсу, бо небагато дістане відпустку в такому часі та настільки довгу, щоб могти відбути курс. Тимчасом найдеться чимало людей, які радо перейшли би курс, дарма що тепер мають працю. Упадок польської держави основно змінив заробіткові можливості для українців. Чимало ґімназійних учителів, журналістів, священиків і т. п. попримішувалось на підрядних становищах, дарма, що як люди з високою освітою мали б куди кращі вигляди, якби здобули трохи практичного знання з якоїсь ділянки, де тепер можна дістати працю; те саме відноситься також до ґімназійних абсольвентів, та до студентів високих шкіл. З другого боку трапляються декуди українці на становищах, до яких не приготовані; вони почувались би куди краще і певніше, якби доповнили своє знання на відповідному курсі.

Всі ті люди радо вписались би на курси, але лиш на такі, які не перешкоджували б їм в їхніх професійних заняттях — скажім на вечірні. Такі курси, обіймають по 2—3 години денно, чи щокілька днів, тягнулись би довго, та це нічого не

Г. ХОРОЛЬСЬКИЙ. 2*)

Подзвінне в перші роковини

Починаючи спомини в річницю розвалу Польщі треба починати їх від найважнішої справи на Волині, а саме від поліції.

Початок мого знайомства з нею, це часи, коли я працював як технічний секретар (господар) українського культурно-освітнього товариства в Луцьку „Луцька Повітова Просвіта на Волині". Між іншими обовязками я вів також частинно орґанізацію нових філій „Просвіти" в повіті. З уповноваження Ради „Просвіти" я часто виїздив на села для відкриття нових філій. Ця процедура переводилася на підставі дозволу старости та уповноваження Ради „Просвіти".

В кінці січня 1931 року я дістав уповноваження виїхати до села Вічині, Щуринської волости на відкриття філії „Просвіти". Зима того року була навальна. Всі шляхи завалені снігами. До села Вічинь, віддаленого від Луцька понад 30 кільометрів, далеко від залізниці й від битої дороги, не було іншої ради, як їхати підводою. Умовився з орґанізаторами філії „Просвіти" у Вічинях так, що я мав виїхати своєю підводою до кольонії Копачівки (15 км. від Луцька в сторону Ковля), а туди мала приїхати підвода з Вічинь і мене забрати на збори.

В умовлений день і годину приїзжаю до Копачівки. Не встиг мій візник завернутися коли умовленого будинку, як звідти вибігло трьох поліційників і крикнувши „стуй" — обскочили мене з усіх сторін.

В чому річ? — питаю. Кажуть, що я арештований.

Яким правом? — питаю. У відповідь почув сердите: — Не ґадаць!

У моїх санках перевели основну ревізію, а мене повели до помешкання. Входжу й бачу, що сидять два господарі з села Вічині. Того, з ким я умовлявся, немає. Не встиг я оглянутися, як мене впхали до іншої кімнати, де вже сидів також мій знайомий. Глянули ми один на одного і не знаємо про що йде.

— В чому річ? — питаю знайомого.

Мені у відповідь знову прогреміло: — „мільчець".

По хаті проходжується сердитий комендант поліції в Рожищах і бурчить сам до себе: — Но, нарешце мам вас, пташкув...

Хочу знову щось сказати, та чую все одно й те саме: „мільчець!"

Командант, походивши отак по кімнаті, вкінці спитав мене, куди я їхав та в якій справі.

— На відкриття філії „Просвіти" у Вічинях — відповідаю.

— Неправда! — кинувся на мене. — Ви їхали на отворення комуністичної ячейки...

Я катеґорично заперечую. Показую дозвіл старости, уповноваження Ради „Просвіти". Та це не помагає. Чую рішуче й останнє слово, що я арештований, як підозрілий у протидержавній діяльності.

В той час я не вів політичної акції. Як урядовець аполітичної орґанізації й розуміючи добре відносини в ті часи, я старанно виминав всякі політичні впливи. Був всеціло відданий культурно-освітній праці серед народу. Не чуючи за собою найменшої вини, а ще тимбільше вини за закидувану комуністичну діяльність, яку на кожному кроці поборював, я знову запротестував проти безправного арешту.

На все це відповів командант поліційної станиці, що справа для нього ясна: поїдемо до Рожищ, а звідсіля відпровадить мене до Луцька. Там уже знають, що робити з такими пташками...

Списавши протокол ревізії в мене та мого знайомого з Вічинь, посадили нас на мої санки і під опікою двох поліційників та команданта станиці привезли до Рожищ. По дорозі мій знайомий розсказував про все, що з ним робила поліція в Копачівці. Мав побите лице, перед моїм приїздом обмите з крови, та нарікав на болі задних частин тіла. Поліція всипала йому на голо 20 наґаїв. Почувши це, я вже міг собі уявити, що мене жде в арешті. Про це, врешті, свідчила поведінка зі мною команданта, який що хвилини підходив до мене і „сукав рукави".

В Рожищах на поліції мене ще раз докладно перепитали, перевірили всі т. зв. „доводи жечове", що їх поліція знайшла при ревізії, списали новий протокол, запечатали та разом зі мною під ескортою двох поліціянтів відіслали до Луцька.

Дорога була погана, дошкулював мороз і ми перемерзли страшенно. Десь під вечір приїхали на місце. (Дальше буде)

*) Гл. »Кр. Вісті« ч. 92.

входило би, бо все одно в рахубу входили б лиш учасники, що мешкають у місті або в найближчій околиці. Тому такі вечірні курси можна уладжувати лиш в містах, де є багато української інтелігенції (прим. Краків, Варшава, Люблин, Холм, Ярослав, Сянік). Щоби з курсу могли користати також мешканці дальших околиць, виклади мусіли б відбуватися лиш у неділю або в суботу та в неділю вечором; у цьому другому випадку треба б подумати про нічліг для замісцевих учасників курсу. Вечірній або недільний курс не мусів би мати згори точно означеного часу тривання. З огляду на те, його програму траба б уложити так, щоб курсант дістав потрібне знання навіть тоді, коли йому прийшлось би покинути курс перед закінченням, або якщо не пощастило би довести курсу до кінця: після дуже короткого загального вступу мусіли би прийти практичні предмети, необхідні до виконування звання а щойно опісля слід би приступити до теоретичних предметів, що мають поширити й завершити знання курсантів.

Щоб дати абсольвентам курсу як найкращі вигляди на заробіток, треба почати від організації курсів з тих ділянок адміністрації, які дають працю більшій кількості урядовців. Вишкіл українців до пошти і залізниці почала переводити вже німецька влада — нам залишається зорганізувати підготову наших людей до праці в самоуправі, загальній адміністрації, скарбовости та в рахунково-касовій службі. При проектуванні програми курсу можна взяти за зразок програму іспиту для урядовців поодиноких ділянок, згідно з польськими приписами, якщо невідомі нам відповідні німецькі приписи (для урядовців загальної адміністрації »Денник законів« з 1925 поз. 48, 190 і 238, скарбових — 1925/78 і 79, рахункових — 1925/49, ресорту промислу і торговлі — 1927/43, інспекції праці — 1928/690).

Щоб абсольвенти якогонебудь з тих спеціяльних курсів не був наражений на безробіття, якщо не буде вільних місць у даній ділянці, треба б у програму поодиноких курсів — зокрема вечірних, де не треба рахуватись з часом — вкладати якнайбільше матеріялу, що має пристосування у всіх царинах бюрової праці: німецьку мову (зокрема урядовий стиль, термінольогія), писання на машині, бюрову маніпуляцію, стенографію і т. п. Очевидно — до того обмежуватись годі, зокрема коли йде про людей з покінченою вищою та середньою освітою, нам треба не лише канцелістів, але й урядовців приготованих до самостійної, референдарської праці.

З другого боку при плянуванні програми курсу треба рахуватися з освітою курсантів — фаховою та загальною. Від фахового приготування курсантів залежить, чи завданням курсу буде вишкіл людей, зовсім необзнайомлених з правничо-адміністраційною матерією, який мусить починатися від загальних засад, чи дошкіл людей з теоретичною фаховою підготовою, яких треба лише ввести практично в якусь ділянку праці. Без сумніву, до скорших і кращих вислідів дійдемо, коли до загальної адміністрації будемо приготовляти правників та абсольвентів адміністраційних ліцеїв, до рахунковости або управильнення ринку — людей з торговельною освітою чи практикою. Коли ж на одному курсі зберемо людей, які між собою дуже ріжняться рівнем загальної освіти, або фахової підготови, для частини учасників курс пройде без користи.

Б. Галіт.

раніш дуже рідко англійці бачили вояцький однострій, а вояка в сталевому шоломі взагалі не можна були ніде знайти. Не диво, що тепер, коли цивільні мужчини вчаться кидати бомби на паперові повзи та навіть жінки машерують військовим ходом, що тепер англійці щиро вірять, що їх батьківщина стала незадобутою твердинею. Але славні англійські нерви були тому такі тверді, що не стрічалися з жорстокою дійсністю. Тепер переходять страхітливу пробу: є нею німецькі воздушні налети.

Страх Америки перед інвазією

У *„Франкфуртер Цайтунґ"* з 10. ц. м. знаходимо п. н. „Коти з Ветчестеру" таку цікаву новинку:

»Точки опору, панцирники, зброєння, військова служба, вибори президента та інші тому подібні гасла пронизують етер понад Америкою та день-удень виповнюють вщерть сторінки американських газет. І на кінці тої турботливої черги знаходиться ще одно страхітливе слово, яке проймає фаталістичним жахом усіх американців, розгойданих пропаґандою, що не знає ніяких гамульців: Інвазія. Таким робом вже чимало американських громадян займається питанням, як треба буде поводитися на випадок коли в повітря або з суші нахлине на Америку інвазія. Очевидно, що на тлі таких розмов вовсім природним явищем є уладження протилетунських сховів, поміщування скрізь гасильниць вогню і т. п. асекураційні засоби. І можна теж співчувати з отими передбачливими громадянами, коли вони думають вже тепер не лиш про себе самих, але і про своїх чотироножних приятелів (адже й ми завели у себе комірки для звірят на випадок летунських атак). Це їхня справа, що вони не хотять залишити органам влади справу опіки над собаками, котами й птахами. Але що лише для котів має бути створений окремий комітет охорони перед летунською небезпекою, то при всій пошані для нащадків святих звірят египетських жрекинь — це таки легковаження всіх інших домашніх сотворінь. Воно теж безумовно належить до таких американських дивоглядів, для яких нема ще в Европі належного зрозуміння. В кожному разі, коли вірити »Ню Йорк Геральд Трібін« — заснувався у Вестчестері комітет з завданням »розглянутися та прийти з внесками, що треба зробити, щоб охоронити життя котів на випадок ворожої інвазії«. Читаємо там дальше, що на першому засіданні того комітету, якому головує пані Гантер з Мавнт Веркон, »обмірковували пляни вислаки котів до безпечних околиць краю, зладження котячих реєстрів та влаштування станиць першої помочі котам на випадок летунської атаки«. Чи треба сердечно сміятися з тієї (видумано! може кількома старими жінками) нісенітниці? Чи може треба кивати головою над дивними шляхами, що ними йде нудьгою обмежений людський розум? Чи справді нема у Вестчестері іншої журби, напр. такої, що торкається людського горя?«

З голосів преси.

Анґлійська загадка

Масові летунські налети на Льондон заповнюють німецьку пресу міркуваннями на тему анґльо-німецької війни. Дуже цікаві уваги на цю тему знаходимо у передовій статті *„Дойче Альґемайне Цайтунґ"* з 11-го ц. м. Автор, ґраф Піклер, пригадує, що в хвилині підписування акту про виповідження війни Німеччині, англійський король міг вірити у перемогу Англії, бо так представляли відношення сил европейських великодержав звіти англійських міністрів. Але після першого року війни наявно вже показалася брехливість тих анґлійських інформацій та рахунків. Чому ж англійці дальше вірять у свою перемогу?

»Як відомо, Англія виграла вже світову війну тільки в останній хвилині. Це признали самі англійські державні діячі, які стояли у кермі держави. Але сьогодні нема всіх тих передумов, які вможливили були тодішню перемогу. Англія не має вже ніяких союзників, її господарська перевага пропала, крім того вирішення залежить тепер більше, ніж колинебудь від модерних родів зброї, яких Англія не має у достаточній скількості. А проте британський уряд під проводом Черчіля, який з усіх британських політиків у минувшині мав розмірно найбільше зрозуміння для справи зброєння, твердо тримається віри, що вони можуть виграти війну. На перший погляд стоїмо тут перед великою загадкою.

Було б невірно шукати відповіді на цю загадку в тому, що англійці буцім то душевно приготовані гордо стерпіти свою невмолну долю та як велика нація величаво вмерти. Може деякі одиниці так і думають, але не робить цього широка маса та й для постанов англійського парляменту не мають значіння такі почування. Зате є ціла низка інших, менш геройських міркувань, які разом складаються на розгадку тепершньої загадкової англійської постави. Отже передусім гадають, що можуть зі своєї історії вчитися правди, що всі свої перемоги завдячують лише впертості, з якою тривали при своїх задумах. Це для англійців немов перевірена та досвідом освячена правда, що Англія є більш видержлива. Це чисто англійська прикметна риса покликуватись на таку життєву максиму, при повному легковаженні актуальних умовин. Історична передумова, »прецеденс«, грає в Англії велику ролю. Тому англійський нарід може також і нині довіряти своїй більшій видержливості, хоч для кожного іншого ясно, що тепер річ не в тім, хто довше видержить, тільки хто у відповідній хвилині орудуватиме більшими силами. Це англійці створили відомий вислів, що Англія програє всі битви, з виїмком останньої. Цей вислів загально відомий в цілій Англії і саме тому, що він дотепний — люди вірять, що він також правдивий. У тому вислові скрита ідеальна та для англійців характеристична змішка скромности й арогансії. Ба, поразки стають в очах англійців саме передумовою для остаточної перемоги — так каже дивитися на них англійська манїра. Ціла Англія сліпо вірить у ту »правду«. І нікому не приходить на думку, що колись хтось інший рішатиме, котрий властиво бій є останній...«

В англійській вдачі каже автор шукати відповіді на запит, чому саме англійці зовсім не збентежились програною Польщі, Бельгії і Франції. Бо кожний англієць такий гордий на себе і свою націю, такий зарозумілий, що завсіди дивився згори на всіх чужинців, як на нижчі від себе сотворіння і тому навіть найбільша програна тих меншевартних чужинців не є для англійців міродатна. Крім того не слід забувати, що

Господарські справи

Наша одинока акційна спілка

Коли з боку придивитися нашій праці у господарській ділянці — мусимо одне ствердити, що ми працюємо у новій дійсности в Генерал-Губернаторстві далеко скоріше і гнучкіше, ніж це було у нас по таких же великих змінах тому двадцять років. Ми вміємо з місця оцінити правильно відносини, вибрати належний шлях праці, використовуючи гнучко дотеперішній досвід, хоч і з другої сторони не цураємося творити в праці тут і там невідомі нам дотепер нові форми господарської діяльности. Вони настільки цікаві, що не від речі буде, коли їм приглянемося ближче. Нині хочемо спинитися на одному з найцікавіших проявів нашої господарської будови, на „Українській Господарській Спілці „УГАС", акційній спілці у Кракові (така її повна назва). Цю спілку з акційним капіталом 250.000 зол., поділеним на 2.500 акцій по зол. 100.— кожна, — оснували в квітні ц. р. українські Кооперативні Союзи та Українбанк, розділюючи поміж себе більшість (понад 1800) акцій. Завданням спілки стати торговельним центром для околиць заселених українцями у Генеральному Губернаторстві. Спілка обслугує товаром у першій мірі 11 Кооперативних Союзів і доставляє товар самостійним купцям безпосередньо, або через Союзи.

ДИТЯЧИЙ часопис »МАЛІ ДРУЗІ« і дитяча бібліотека — »МОЯ КНИЖЕЧКА« в руки кожної української дитини!

Це нелегка справа. У Ген. Губернаторстві зміняється зовсім давний спосіб, здебільш жидами ведений торговлі і налаґнується нова система розділів, згідно з якою приділені товарі розділюють поміж кооперативні крамниці, а ті з черги розділюють товари поміж населення. Знайти місце Кооперативним Союзам та їх централі „Угасові" в тій новій торговельній будові, це легка справа. Все таки й Союзи й УГАС дають собі раду та з дня на день побільшують свої обороти, розбудовують щораз нові ділянки та набирають щораз більшого питомого значіння у господарстві Ґенерального Ґубернаторства.

З початком вересня УГАС отворив у Люблині свій відділ, щоб краще могти обслужити українців люблинської области (дістрікту). Але не в цьому річ. Ми не хотіли тут говорити про успіхи, до яких може ще вернемось. Ми хотіли звернути увагу на саму форму Угасу. Передовсім Угас, це наша перша акційна спілка, основана виключно українцями й їх капіталом, а взагалі це українська четверта акційна спілка в нашій історії. Для порівнання в Німеччині є кругло 10.000 акц. спілок з 20 міліярдами марок капіталу (пересічно 1 акц. спілка 2.000.000 капіталу).

Позатим це перший раз у нас кооперативи творять свою надбудову в формі акц. спілки, наслідуючи в тому німців, шведів, данців, передусім фінляндців. У тих народів така форма надбудов себе оправдала добре, бо кооперація при задержанні більшости капіталу у своїх руках кермує централею та дбає про її суспільницьке ведення інтересів, а з другої сторони розпродуючи майже половину акцій між широкі круги населення — кооперація має змогу легко й достаточно вивінувати свою централю в потрібну кількість капіталу.

Коли підприємство розвивається і стає йому обмаль капіталу то при формі акційної спілки також легко його збільшити, випускаючи нову партію акцій (підносячи акційний капітал) та розпродуючи їх між населенням.

Загал радо купує акції, бо вони дають добрі відсотки (дивіденду), позатим їх курс (риночна закупочна ціна) вагається, раз за 100 зол. акцію платиться прим. 90, а то й менше, а за інші треба платити по 120 зол. і більше, залежно від розвитку підприємства, а часто й подажі чи попиту за акціями на ринку цінних паперів. Отже населення, слідкуючи пильно за розвоєм спілки — може ще користати з надвишки курсів. А найвигідніше в акціях те, що акцію можна кожної хвилини знову замінити на гроші без ніяких зайвих труднощів, які приміром є при уділах в інших спілках.

Акцій УГАС-у ще нема на ринку, хоч власники ощадностей вже за ними питають. Акції до продажі на вільному ринкові матиме Українбанк у Кракові. Зокрема Кооп. Союзи вже продають частину своїх акцій Союзним низовим кооперативам, щоб у цей спосіб підготовити себе до перебрання дальших акцій УГАС-у при підвищці його акційного капіталу.

Словом ми під господарським оглядом чим раз більше наближаємося до заходу, дбаючи одночасно про надання наскрізь суспільницького змісту тій нашій новій модерній господарській будові.

Андрій Турський.

Віденські Осінні Торги

Хто цього року вибирався на віденські торги, міг сумніватися »чи варто їхати«. Війна, неспокійні часи, то й торги не будуть такі, які бували іншими роками. Були й такі, які побоювались небезпеки, ану ж — літаки... і т. д. Одначе сталося зовсім інакше, бо цьогорічні віденські торги пройшли з надзвичайним успіхом. І не хотілося вірити, що сьогодні, у часах воєнної заверюхи, це все буде так зразково поставлене і належно приготоване. Признаюся щиро, що орґанізацією торгів я був захоплений, як і багато наших, які мали нагоду їх відвідати. До успіху торгів долучилося ще й те, що були на них заступлені майже всі европейські держави ,що не беруть участи у війні, а саме: Югославія, Болгарія, Румунія, Греція, Італія, Туреччина, Швайцарія і т. д. Про число учасників нема що й говорити. Найкраще переконалися ті, які підчас звиджування торгів хотіли зїсти обід в однім з багатьох, до речі величезних виставових ресторанів, або випити віденського »капуцина«, щоб переконатися чи правдивий і такий самий як за добрих мирних часів, коли-то Відень радів та бавився під звуки безжурних вальсів Штравса.

З технічних оглядів віденські торги були поділені на дві частини: перша приміщена в середмістю у т. зв. Мессепаляст, друга на Ротунд-і за містом. І одна і друга частина творили окрему цілість виставлених експонатів. У »Мессепаляст«-і були такі павільони: шкіряна ґалянторія, мода, меблі, кераміка, текстильні товарі, домашне знаряддя, косметика, біжутерія, залізна ґалянтерія і т. д.

Коли йде про шкіряну ґалянтерію, то віденські торги просто нас захопили. Таких чудових і ріжноманітних шкіряних виробів рідко коли можна побачити. Не один з чужинців хотів на памятку купити собі розкішну течку, або портфель на щастя, але: почув: »вір феркавфен ніхт« і гість лише облизавшись ішов дальше, щоб побачити ще кращі речі, яких не можна було купити.

У другій частині торгів на т. зв. Ротунд-і були приміщені технічні вироби і величезна »галя націй« з такими павільонами: електротехніка, ґазове приладдя, бюрові машини і меблі, авта, сільсько; господарські машини, радія, млинське приладдя, промислові машини, металеві вироби і багато-багато інших технічних відділів і підвідділів. Найзамітнішим павільоном цієї частини віденських торгів був павільон промислових машин і бюрового приладдя. Самі машини і машини, біля яких проходив глядач зі здивуванням перед безмежними перспективами людського (читай: німецького) поступу.

»Галя націй«, приміщена у величезнім павільоні на Ротунд-і, в порівнанні з німецькими виставовими експонатами випала доволі блідо. Була помітна відсутність систематики і артистичного смаку в укладі зразків та експонатів. Найкраще зарепрезентував себе швайцарський павільон.

Якщо йде про значіння віденських торгів, то треба підкреслити, що головно для нас українців будуть вони мати в майбутності безмежні перспективи. В новій Европі, яка прийде по теперішній війні, Відень невідклично стане центром торгівлі з полудневим сходом Европи. І як такий, з його вигідним ґеографічним положенням, заставить нас до безпосередніх і постійних з ним торговельних і промислових звязків. Висновки з цього: пізнаймо Відень, пізнаймо віденські торги, бо це нам придасться в недалекому майбутньому.

М-р М. Несторович.

КОЖНИЙ свідомий батько і кожна свідома мати, що справді дбають за виховання своєї дитини, передплачують їй одинокий дитячий журнал — »МАЛІ ДРУЗІ« і видання дитячої бібліотеки — »МОЯ КНИЖЕЧКА«.

НЕ ВЖИВАЙТЕ НАСІННЯ БЕЗ БАЙЦУВАННЯ.

Відділ виживлення і хліборобства при Ґен. Ґубернаторстві звертається до хліборобів з ось таким апелем: Влада наказала, що до байцування насіння, призначеного до висіву можна уживати тільки випробованих і признаних середників. До байцування не вільно уживати вітріолю міди т. зв. синього каміння. Господарська централя »Ляндвіртшафтліхе Центральштелле« приділила своєчасно й у вистарчальній кількости для сільськогосподарської кооперації купців випробовані й признані байци до насіння і до того приділила потрібні апарати, а тепер найвищий час чистити й байцувати збіжжя. Ні одного небайцованого зерна не кидати в землю.

ПОШИРЕННЯ ОБОВЯЗКУ ПРОВАДИТИ ЗАРОДОВІ КНИГИ.

Розвій акції у справі порад вимагає, щоб від жовтня ц. р. число урядів для годівлі тварин збільшити до пятьох так, що у загальному в Ґен. Ґубернаторстві повстане 25 урядових станиць. Ці станиці для годівлі тварин мають точно означені завдання, які зокрема відносяться до обовязку створення й удержання відповідними союзами мужеського розплодового матеріялу.

Сьогодні необхідне поширити зародову годівлю у Ген. Ґубернаторстві і тому треба заопікуватися збутом мужеського розплодового матеріялу та при помочі працівників тих станиць і повітових *аґрономів впровадити поліпшення й побільшення* управи наших ростин, удержання і кормлення тварин та в цей спосіб створити умовини для поліпшення годівлі у селянських господарствах. Працівникам урядових станиць для годівлі тварин поручено у дальшому занятися контролею молочности у селянських господарствах, наглядаючи над діяльністю асистентів контролі молочности. З приємністю доводиться ствердити, що в останніх місяцях до акції контролі молочности приступило багато селянських господарств.

ДОСТАВА ЗБІЖЖЯ ДО МАҐАЗИНІВ.

Достава збіжжя до публичних маґазинів дала надсподівано гарний вислід. Великі збіжеві маґазини, в яких доставлене збіжжя переховувано, є невистарчальними і тому Ґен. Ґубернатор уповажнив Господарську Центральну Станицю піднаняти ще допоміжні склади на збіжжя.

УРУХОМЛЕННЯ ВОДНИХ ТРАНСПОРТІВ НА ДНІСТРІ І ПРИПЯТІ.

Совітська »Правда« повідомляє з Києва, що в останньому часі урухомлено перевіз нафтових продуктів і збіжжя до Німеччини Дніпром і Припятю. Нафту й інші її похідні матеріяли заладовують у Херсоні над Чорним Морем і звідсіля перевозять її на відповідно улаштованих річних кораблях горою Дніпром, Припятю і Бугом, аж до Берестя. Урухомлення цієї комунікаційної артерії відтяжить з одної сторони залізничі перевози та причиниться до подешевіння коштів перевозу.

ЧИ у Вашому селі вже кожна українська дитина одержує й читає дитячий журнал »МАЛІ ДРУЗІ«?

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР.

ВЕРЕСЕНЬ.

19. Четвер — Чудо Арх. Мих.

20. Пятниця — Созонта.

— РЕКОЛЕКЦІЇ ДЛЯ СВЯЩЕНИКІВ відбудуться в Кракові під проводом о. Й. Маркевича Ч. С. В. В. від 20. до 27. вересня. Перша наука дня 20. в год. 6. рано в церкві св. Норберта.

— КУРС ҐІМНАСТИКИ, РИТМІКИ Й ПЛЯСТИКИ для жіноцтва й дітей під фаховим проводом, почнаеться в середу 18. вересня ц. р. в салях »Просвіти«. Зголошуватися щоденно в домівці »Просвіти« від год. 16—17, Краків, Адольф Гітлер-Пляц ч. 12/II.

— У. Д. К. В КАТОВИЦЯХ. Згідно з розпорядком влади і внаслідок постанови загальних зборів з дня 14. липня ц. р. Український Допомоговий Комітет у Катовицях зліквідований. Обовязки УДК. в Катовицях, а саме правну оборону українців, замешкалих у катовицькій окрузі, харитативну поміч та культурно-освітню працю з днем 3. вересня ц. р. провадитиме на дальше філія УНО в Катовицях. Леґітимації УДК. з днем 4. вересня ц. р. стратили законну силу, вони мусять бути звернені до управи УНО в Катовицях в речинці до 30. вересня ц. р. та будуть заступлені леґітимаціями Української Станиці Довіря (Фертравенштеле) в Берліні. За Комітет УДК. в ліквідації проф. І. Фещенко-Чопівський.

— ПЕРШІ СХОДИНИ СЕКЦІЇ »БЕСІДИ« У НІМ. ПЕРЕМИШЛІ. Заходами УДК. у Нім. Перемишлі відбулися 11. 9. в салі Комітету перші сходини у справі оснування при УДК. секції »Бесіда«, на зразок знаного вже перед війною під тою самою назвою т-ва. Справи, звязані із майбутньою працею нової секції при УДК. коротко зреферував голова УДК. о. сен. Ю. Татомир. Після дискусії вибрано провід секції у складі: д-р Несторович, м-р Костюк і м-р Гнк. Намічено широкий плян праці секції.

— ДИРЕКЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ 2-РІЧНОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ШКОЛИ В БІЛІЙ на Підляшші взиває всіх зголошених кандидатів до І. кл., які покінчили 14. рік життя і мають щонайменше освіту 7-ми клясової народньої школи, щоби зголосилися, почавши від 23-28 вересня ц. р. з метрикою уродження і шкільним свідоцтвом (7. кл.) в канцелярії Українського Допомогового Комітету і вплатили еґзамінаційну таксу до І. кл. золотих 20. Пізніші зголошення не будуть узглядненi. Речинець вступного іспиту буде поданий пізніше.

— 2-КЛЯСОВА ДЕРЖАВНА ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА В ЯРОСЛАВІ. За дозволом німецької шкільної влади відкриваються 1-ша й 2-га кляса держ. торг. школи для хлопців і дівчат. До 1-шої кляси дістаються без іспиту ті, що скінчили найменше 7. кл. народ. школи, інші складають вступний іспит. До 2-ої кляси приймаемо тих, що скінчили давню 1-шу кл. пол. типу торгов школи. або рівнорядну школу, інших приймаемо на підставі вступного іспиту. Місячна оплата — 20 зол. Біднішим можливі знижки. Для замісцевих бурса. — Вступні іспити та вписи відбуваються 17. й 18. вересня ц. р. при вул. Вузькій 1. Треба принести остание шк. свідоцтво й метрику. Наука починаеться 20-го вересня ц. р. Дирекція.

— ВПИСИ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ТЕХНІЧНОЇ ШКОЛИ У ХОЛМІ — ПРОДОВЖЕНІ. В Українській Технічній Школі у Холмі будуть урухомлені відділи — механічний, електротехнічний і хемічний, якщо до них впишеться більша кількість учнів. — Для приняття треба мати скінчені 4 кляси ґімназії (малу матуру), або 3. кляси та вступний іспит. При вписах треба предложити шкільне свідоцтво та метрику. Вписи приймае Український Допомоговий Комітет у Холмі (вул. Люблинська 3). Українські батьки і матері повинні записувати масово своїх дітей до технічних шкіл. Мусимо памятати, що без техніків, механіків, електротехніків чи хеміків, не будемо культурною нацією, та що техніка здобувае світ!

— У ВОЛОДАВІ ВІДКРИВАЄТЬСЯ ДЕРЖАВНА 2-РІЧНА ТОРГОВЕЛЬНА ШКОЛА. Діти, що покінчили 14 рік життя та мають щонайменше освіту 7-ми клясової народньої школи повинні в якнайскорішому часі зголоситися. Також повинні зголоситися і ті, що вчилися вже у торговельних школах, і бажають продовжувати свою науку, бо для них передбачені вищі кляси.

— УПРАВА ДЕРЖАВН. ТОРГОВЕЛЬНОЇ ШКОЛИ У ВОЛОДАВІ пошукує професорів книговодства, товарознавства, писання на машині та стенографії. Всі, що можуть рефлектувати, внесуть в якнайскорішому часі прохання з життеписом на адресу Українського Допомогового Комітету в Холмі, Люблинська 3.

— БЕЗРОБІТНІ ІНЖИНІРИ (передусім мірники та машинові), що хотіли б працювати у Вартеґав, подадуть негайно свою адресу разом з коротким перебігом життя до Українського Центрального Комітету в Кракові, Зелена 26/5. — Український Центральний Комітет — Реферат Праці і Сусп. Опіки.

— КУРС МАШИНОПИСАННЯ, СТЕНОГРАФІЇ ТА НІМЕЦЬКОЇ МОВИ з технічних причин почнеться щойно з початком жовтня ц. р. Про приняття та точний речинець курсу повідомиться кандидаток поштою. — Український Центральний Комітет — Реферат Праці і Сусп. Опіки.

З українського життя

КРИНИЧЧИНА

РАЙОНОВЕ СВЯТО МОЛОДІ В ЩАВНИКУ.

Молодь західньої Лемківщини гуртується сьогодні у відділах Виховання Молоді, в яких набирае без перепон фізичної й духової культури та кладе тривкі підвалини-основи під національний і духовий розвиток. Вперше після розвалу Польщі може лемківська молодь улаштовувати дні спортовця-лемка.

Недалеке більше свято молоді у Криниці попередив районовий день українського спортовця в Щавнику біля Мушини, що відбувся 28. серпня ц. р. на громадській площі біля школи.

Програма свята багата і різноманітна. Свято почалося піднесенням прапору і пластовою присягою при поставі »струнко« трьох кольон вправляючих і всіх глядачів. Після цього передефілювали карні ряди лемківської молоді перед почесною трибуною, на якій висів портрет сл. п. полк. Е. Коновальця і сиділи представники Допомогового Комітету з Криниці та делеґати сіл. Звіт провідника вправляючих відібрав О. Гошовський з Криниці, а довшу промову виголосив управитель школи з Лабової.

Під проводом орґанізатора свята учителя з Щавника Івана Долішнього виконали хлопці і дівчата — під звуки доброї орхестри — цілу низку вправ вільноруч. Дуже гарні були вправи дівчат серпами і вінками до пісні: »Як з Бережан до кадри« — і »Там на горі«. Хлопці зі Щавника вправляли з розмахом і захопленням до слів: »Соколи, соколи«... Поміж вправи вплетено зручно виступи доволі доброго мішаного хору Щавника, що під проводом учителя Долішнього відспівав кілька нових маршових пісень. Позатим вправляла хоруговками шкільна дітвора зі Щавника, а дитячий садок зі Щавника відбув свій попис, виявіши на превелику радість матерей і батьків кілька дотепних вправ з піснями й декламаціями, що їх підготувала садівничка Неоніля Очабрук. Велике зацікавлення викликали перегони в мішках та біг навпростець 8-ох змагунів із Щавника, Злоцького, Милика. Змагання у відбиванці почались уже в сумерку. Свято закінчив промовою освітній орґанізатор із Криниці Думик, після чого опущено прапор і відспівано національний гимн.

В святі взяли участь українці зі Щавника, Злоцького, Милика, Криниці-села, Мушини-міста і ін. Вечором відбулася в школі вистава комедії »Трьох до вибору«.

Молодь Щавника, хлопці і незвичайно цікаві та здібні дівчата, виховуються на здорових тілом і душею українців і йдуть усе вперед, не зважаючи на перешкоди з боку обдурюваних братів-селян.

Безліч таких свят орґанізують на західній Лемківщині саме молоді учителі, які з замилуванням, захопленням та щирим патріотизмом беруться до шкільної і позашкільної праці. (Ярд.)

СВЯТО ПЕРЕМОГИ У ПРАЗІ.

Заходом просвітньої секції філії УНО в Празі відбулося 1. вересня ц. р. в год. 7-ій свято перемоги. Свято відбулося в домівці секції філії УНО в Празі II, Мїслікова 6 в приявности здебільша українських робітників Праги. Домівка була святочно прикрашена. На стіні звисав великий жовтоблакитний прапор, на ньому великий герб України. На програму свята склалося: 1) вступне слово Івана Найдуха, 2) деклямація »За Збруч...« Т. Лукача, 3) реферат: »Свято нашої зброї« — прочитав секретар УНО Микола Вайда, 4) деклямація: »Зустріч з Січовим Стрільцем«, 5) реферат: »Княжа та козацька доба« — прочитала К. Білецька і на закінчення всі приявні відспівали нац. гимн та »Не пора«.

Короткі вістки.

= КАНЦЛЄР ГІТЛЄР переслав телеґрафічно побажання мексиканському президентові з приводу свята самостійности Мексика.

= БОЛГАРИ ПЕРЕБИРАЮТЬ ДОБРУДЖУ. Представники болгарської адміністрації та війська прибули до полудневої Добруджі, щоб перебрати владу.

= ГОРТІ В КОЛЬОШВАРІ. Реґент Мадярщини Горті відбув святочний вїзд до Кольошвару, столиці Семигороду.

= БОМБАРДУВАННЯ ПІВНІЧНОЇ ІРЛЯНДІЇ. Вперше від початку війни німецькі літаки обкидали бомбами військові обекти в Бельфасті та в інших містах північної Ірляндії (Ульстері), що належить до Англії.

= ВЕЛИКЕ ЧИСЛО ЖЕРТВ У ЛЬОНДОНІ. В перших пятьох відплатних нічних налетах на Льондон вбито 1.120, ранено 4.660 осіб. Це число з кожним днем зростае.

= РУЇНА ЛЬОНДОНУ. Ірляндські часописи подають, що внаслідок безперервних німецьких атак в Льондоні всі потратили голови. Комунікація, каналізація, ґазівні, електрівні, водопроводи знищені. Відбувається масова втеча, головно жінок і дітей всіми шляхами з Льондону.

=НЕ ПОЇДУТЬ ДО АНҐЛІЇ. Три японські кораблі, що плили до Анґлії, дістали наказ вернутися через панамський канал назад до Токіо.

= АРЕШТУВАННЯ БЛЮМА. До тюрми в Ріомі посадили також Льва Блюма. Там сидять же Рейно, Далядіе, Мандель і ґен. Ґамелен.

= АЛЯРМ В ТУЛЬОНІ. У французькій военній пристані Тульоні був недавно летунський алярм, бо зближалися три анґлійські літаки.

= ТРИ САМОХОДОВІ ШЛЯХИ КРІЗЬ САГАРУ. Французький уряд, щоб обійти анґлійську бльокаду, вирішив побудувати три автостради крізь Сагару для перевоження самоходами харчів з полудня на північ.

= ЗАГАЛЬНА ВІЙСЬКОВА СЛУЖБА В МЕКСИКУ. В Мексику ухвалено закон про загальну військову однорічну службу мужчин від 18 до 35 літ.

= НЕВРОЖАЙ В АВСТРАЛІЇ. Цьогорічні жнива випали в Австралії дуже погано.

Зі спорту.

ПЕРША РУНДА МИСТЕЦЬКИХ ЗМАГАНЬ ПОКІНЧЕНА

»СЯН« II. МИСТЦЕМ, »СОКІЛ« НА ДРУГОМУ МІСЦІ.

»СЯН« II. (Перемишль) — »ЗАВОЙОВНИК« (Радимно) 5:2 (2:1).

У змаганнях 8. IX. ц. р. »Сян« II. переміг у Радимні місцеву українську дружину »Завойовник« 5:2 (2:1). »Сян« II. переважав гарною технікою і тому легко переміг »Завойовника«, що мала кращу кондицію. Гра була гарна і цікава. Господарі грали дуже амбітно та не могли опертись добрій грі »Сяну«. »Завойовник« мусить вистерігатись гострої гри.

Гру розпочав »Завойовник« грізними, але безуспішними атаками. Зі стрілу Турка Б. »Сян« здобув перші ворота. Хвилева перевага »Сяну« і гра стае знову рівнорядна. »Завойовник« щораз більше атакуе ворота противника і здобувае у 26. хв. ворота зі стрілу Сухого. У 38. хв. »Сян« здобувае другі ворота зі стрілу Гарабача. Змінними акціями грі більше з гри мае »Сян«. Одначе »Завойовник« стріляе другі ворота зі стрілу Сухого. Тоді »Сян« стріляе під ряд три ворота зі стрілів Турка Б., Прокопа та Іванського. Господарі намагаються ще поправити вислід та без успіху.

Судля Л. Лозинський — добрий. Глядачів багато.

»Сян« II. завдяки кращому відпошенні воріт здобув мистецтво півметку, випередивши »Сокіл« із Гнаткович та інші дружини.

Змаганнями »Сян« II — »Завойовник« покінчилась перша рунда мист. змагань Перемищини. Переможцем і першуном став УСК »Сян« II.

ТАБЕЛЯ МИСТЕЦЬКИХ ЗМАГАНЬ ПЕРЕМИЩИНИ

8. вересня 1940 р.

	гор	зд. т.	втр. т.	відн. в.
1. УСК. »Сян« II.	4	5	3	14:8
2. УСК. »Сокіл«	4	5	3	9:7
3. УСК. »Буревій«	4	4	4	6:8
4. УСК. »Степ«	4	3	5	4:6
5. УСК. »Завойовник«	4	3	5	5:9

ОГОЛОШЕННЯ

Комісарська Управа Фірми Краків, Ринок число 30.

ЯКІВ ҐРОС

поручає українській клієнтелі порцеляну, кришталі, лямпи

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Д-р Богдан Карпевич відкрив адвокатську канцелярію й веде її в Замістю, вул. Жеромського ч. 11 а/І. 1059 1-10

Книжки, шкільне та бюрове приладдя, дитячі забавки — продає »Папирус« у Ярославі, вул. Головна 16. 1012 5-15

Пошукую дентистичного техніка самостійно вести технічно-дентистичну робітню за доброю винагородою. Зголошення: Іван Башта, лікар-дентист, Łęczna Kr. Lublin. 1057 1-3

Хто знає місце побуту Віри Крисюкевич із Дембліна, що виїхала в березні 1940 р. з наміром передістатися до Дубна, зволить повідомити — **Матвій Гайдук, Дémблін, Ірена.** 1058 1-1

Анна Ґарбачинська з Кочкурів, Ярослав Рябак, Петро Мельник відізвіться на адресу: Michael **Maksymyschyn, Nienburg (Weser), Dincklagestr. 38., Niedersachsen.** 1061 1-1

Товариші Бучаччини, відізвіться. Орест Гафткович, Schlegel Post Hirschfelde in Sachsen Albertheim. 1062 1-1

П. Нуся Лучківна зі Стрия. Прошу Тебе як рідний брат — відізвись на мою адресу — Степан Лучка, **Gleidingen bei Hannover. Rystie-str. 41.** 1063 1-1

Богдан Скурчанський проголошує неважною загублену виказку, видану Українською Народньою Радою в Сяноці. 1064 1-1

Тиміш Охрін пошукує сусіда — **Гриня Чука** що нема його ще з польської війни (чинна служба — Крутошин, п. 56). Хто знав би про нього, прошу зголосити до »Кр. Вістей«, або на мою адресу: **Familie Wilk. Stock-Staffel. Kreis Limburg (Lahn), Koblenzerstr. 65.** 1065 1-1

Пошукую свого друга Петра Мельника з Великої Любаші, п. Костопіль, Волинь (перебуває тепер у Німеччині). Моя адреса: **Василь Тарасюк, Döbeln Grosbauchlitz-strasse 77.** 1066 1-1

Пошукую брата Івана Гнідця, село Сенкович, пов. Рава Руська, служив у Львові, 40 п. пол. арт. правдоподібно в полоні. Ласкаво прошу подати вістку на адресу: Дмитро Гнідець, Bad Grund (Harz) Winterberg. 1067 1-1

Адвокат Богдан Зацерковний веде адвокатську й нотаріяльну канцелярію в Тишівцях к/Замостя.

Пошукую Володимира Гниду та його сестру. Походять з Винник к/Львова. Хто знавби що про нього, прошу зголосити на адресу: **Роман Беднарський, Güntersen über Göttingen, Basaltwerk.** 1068 1-2

Друзі, хто знає, де находяться Лука Клипак і Антін Сліпецький (обидва з Нанова). Перейшли до Німеччини в липні. Прошу посилати вістки на адресу: **Wasyl Hawrylak, Suchenwalde, Treuenbrietzener 129.** 1069 1-1

Всіх, що знають місце перебування п. Куриловича, колишнього управителя вселюдної школи в Острові-Мазовецькім — дуже прошу повідомити мене на адресу **Наталія Шкиндрій, Krakau, Kościuschko strasse** 40. W. 4. Кошти повідомлення негайно поверну. 1080 1-1

Мужчина в середньому віці — управитель у Німецькому Касині — 600 зол. місячно — шукає симпатичної - тактовної жінки до 35 літ в матримоніяльному намірі. Ласкаві зголошення з фотографією до Адміністрації »Кр. В.« під »Струнка«.

П. Іван Макаревич, студент медицини, що кілька літ перед війною виїхав до Ґрацу, зголосить свою адресу до гр.-кат. уряду парохіяльного у Нім. Перемишлі, Салезіянська 4. Адреса потрібна знакомим. 1079 1-1

МЕШКАННЯ (окремої кімнати з комфортом) **при українській родині в Кракові,** шукає урядовець української установи. За вигідне мешкання — **належна** винагорода. Зголошення до Адміністрації »Краківських Вістей« для М. 1-3

Ґенко, подай свою адресу. Ярослав Білик, Hannover. Zimmerstr. 48. III. st. b. Klingebiel.

Урядовець із університетською освітою на добре платній державній посаді пізнає панну до літ 30 в поважних намірах. Зголошення до Адм. »Кр. В.« під »Судьба«. 1076 1-1

Найкращі й найдешевші знимки до леґітимації **в заведенні мистецької фотографії.** Bielec Karmelicka 50 (Krakau) 1081 1-1

Пошукую спільника до одинокого українського фризієрського заведення в Кракові з гот. 5.000. Фаховість неконечна. Зголошення до Адмін. »Кр. Вістей« під »Фахівець«. 1082 1-1

Микола й Михайло Івашкови й Володимир Макар зі Львова відізвіться **Михайло Івашків, Bronowice Małe od Krakau.** вул. Зачароване Коло ч. 35.

ПАНСІОН »ФАРИС« — КРИНИЦЯ —
це найкраще й найвигідніше відпочинкове місце в кожній порі року. — Повний комфорт. 1071 1—5

Яськевич Тарас, Станиславівщина, й Ярослав Матіяш, Добротвір, — пошукують своїх друзів-абітурієнтів і знайомих. Bechhofen Mfr. 1070 1-1

5 добрих різьбарів, зокрема до різьблення в дереві гуцульським способом, приймемо зараз до наших варстатів у Криниці. Ближчі інформації: »Бескид«, Краків, Сенкевича 2, м. 5. 1072 1-2

Вільне місце для лікаря — вільна практика — місцевість 5.000 жителів і околиця без лікаря. Зголошуватись швидко по інформації на адресу — **Wasyl Tschubatyj, Lautenburg, Bierverlag (Westpreussen)** 1073 1-2

Конкурс. Музичний Інститут у Ярославі розписує конкурс на учителів (-льок) співу, фортепяну, скрипки, чельо і т. п. інструментів. Подання враз із залучниками надсилати на адресу: »Папирус«, Ярослав, вул. Головна 16. 1074 1—2

Дірiґент хору та дутої орхестри з довголітньою практикою (може теж працювати в кооперативі як книговод) пошукує праці від зараз. Зголошення слати на адресу: **Богдан Стахів,** Ряшів, вул. Колейова 8/5. 1077 1-2

Хто чув би про Степана Крука Демяновича з села Злазного повіту Костопіль (Волинь), прошу повідомити: **Michael Kruk,** Dessau, Johannistr. 16. Schuhmachermeister-Merheim. 1078 1-2

КУПИМО АБО ВИЗИЧИМО КНИЖКИ:

1) Панейко: Українська стенографія.
2) Д-р І. Федів: Опис землі (бібліотека »Самоосвіти«).
3) Д-р І. Федів: Які народи й держави на світі? (бібліотека »Самоосвіти«).
4) о. Л. Лужницький: Літурґіка.
5) о. Д-р Я. Левицький: Історія Церкви.
6) Історія Українського Війська — видання І. Тиктора.
7) Історія Української Культури — видання І. Тиктора.

Ці дві останні книжки купимо тільки в оригінальній оправі й у дуже доброму стані.

Просимо подати ціну.

»Українське Видавництво«.

Оголошуйтесь в „К. В."

Технічне знаряддя найдешевше купите у фірмі **„ЗЕНІТ"**

Краків, Вестрінґ ч. 6.
Українська Комісарська Управа. 1024 4-25

ТЕМРО

Віск без запаху в порошку для підлоги та ліноліум.

Виріб фабрики „Добролін"

Українці купують

порцеляну
скло
кришталі

591 31-31

у фірмі **Яків Дінер**

Краків, вул. ШЕВСЬКА 20.
Treuhänder — Paul Schwarz

Доставляємо з власної фабрики

УДОСКОНАЛЕНІ МАШИНИ

Продажа. Цементові фарби.
Цінники. Проспекти — на бажання.
Торговельно-Промисловий Дім

„МАШИНОБЕТ"

Краків, Кроводерська 4., партер.
Ваґонова продажа Портлянд-Цементу з фабрик Горішнього Шлеська.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: **Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.**
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: **1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.**
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: **30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.**
КНИЖКИ: **Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.**
ПЕРЕДПЛАТА **»Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.**
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: **Гроші на передплату чи книжки з Ґенерал-Ґубернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Aasbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: Probojem". Praha XIV-65 post. schr. 8. Курс 1 нім. марки 2 золоті; 1 чеської корони 20 сот. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.**
Звертаємо увагу подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 230-39.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil; Hauptschriftleiter L. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34, II. Fernsprecher 230-39. Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. 102-79